

Otto GERDINA
Boštjan KERBLER
Mitja HAFNER FINK
Ana JAGODIC
Matjaž URŠIČ
Robi KOŠČAK
Ajda ŠEME
Tjaša KOLAR

Bivanje študentske populacije v visokošolskih središčih v Sloveniji

Časovni okvir projekta: 1. 9. 2025–28. 2. 2027 (18 mesecev)

Akronim: BIVAŠ

Šifra projekta: V5-2551

Financiranje projekta

Projekt poteka v okviru ciljnega raziskovalnega programa CRP 2025, ki ga financirata Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije ter Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije.

Izhodišča projekta

Stanovanje je osnovna človekova potreba, ki ima ključno vlogo v življenju posameznika, še posebej študentov, ki ob vstopu v visokošolski sistem doživijo velike življenjske spremembe. Bivanjske razmere študentov vplivajo na njihovo počutje in ustvarjajo pogoje za uspešen študij. Kljub temu pa razpoložljivost in dostopnost stanovanj postajata vse večji družbeni in politični izziv. Stanovanje, ki je še do pred kratkim veljalo za temeljno pravico, se vse bolj dojema

kot tržno blago, kar povzroča težave, še posebej pri študentskih nastanitvah. Tudi če študenti nimajo eksplicitno priznane pravice do stanovanj, jih mednarodne organizacije prepoznajo kot ranljivo skupino. Pomanjkanje cenovno dostopnih in kakovostnih stanovanj na ustreznih lokacijah ovira številne študente, ki si težko privoščijo ustrezno bivališče. Državna podpora pri zagotavljanju bivališč za vse študente je ključna za zagotavljanje enakih možnosti, saj pomanjkanje dostopnega bivanja neposredno vpliva na zdravje, počutje in akademski uspeh. Nastanitve v študentskih domovih so zato še posebej pomembne, saj omogočajo družbeno in akademsko integracijo in zmanjšujejo tveganje opustitve študija. Kljub temu pa je dostopnost kakovostnih študentskih nastanitev omejena, saj so študentski domovi v Sloveniji zasedeni v večji meri, kot je razpisanih mest. Raziskave kažejo, da je le manjši del študentov na-

stanjen v študentskih domovih, medtem ko številni živijo pri starših ali v zasebnih najemnih stanovanjih, pri čemer so cene teh pogosto previsoke. To ustvarja finančne težave, še posebej za študente iz socialno šibkejših družin. Pomanjkanje študentskih nastanitev tako postaja vse večji problem v večjih visokošolskih središčih, kot so Ljubljana, Maribor in Koper. Čeprav so možnosti za bivanje v študentskih domovih v teh središčih omejene, se povpraševanje še vedno povečuje. Pomanjkanje cenovno dostopnih in kakovostnih nastanitev vodi v to, da številni študenti niso obremenjeni le finančno, ampak tudi i s povečanim časom in stroški prevoza, če morajo bivati zunaj visokošolskih središč. Težave z dostopnostjo študentskih nastanitev se bodo v prihodnosti verjetno le še povečale, saj trenutne zmogljivosti ne zadoščajo za zadovoljitev potreb študentov. Tudi lastniki najemniških stanovanj izkoriščajo primanjkljaj stanovanj in zvi-

šujejo cene, kar še dodatno oteži položaj študentov, še posebej tistih iz družin z nižjimi dohodki, obenem pa tudi drugim iskalcem najemnih stanovanj na stanovanjskem trgu. Bivanje študentov v visokošolskih središčih Slovenije je torej pereč problem, ki je sicer prepoznan, vendar pa doslej še ni bilo opravljenih raziskav o tem, kako to vpliva na dostopnost in uspešnost dokončanja študija ter na stanovanjski trg, na kar opozarjajo najnovejše študije v tujini.

Namen in cilji projekta

Namen raziskovalnega projekta je analizirati bivanje študentske populacije v visokošolskih središčih v Sloveniji ter vpliv načinov bivanja študentov in študentk na stanovanjski trg ter dostopnost in uspešnost dokončanja študija.

Cilji raziskovalnega projekta so:

1. razviti kakovosten pristop k merjenju vpliva bivanja študentov in študentk na dostopnost študija, uspešnost dokončanja in stanovanjski trg;
2. izvesti raziskavo o bivanju študentske populacije v visokošolskih središčih;
3. proučiti vpliv načinov bivanja študentov in študentk na dostopnost študija in uspešnost dokončanja študija med različnimi socioekonomskimi skupinami študentov in študentk;
4. oceniti, kako bivanje študentov in študentk vpliva na stanovanjski trg;
5. pripraviti priporočila ter predloge glede ureditve bivanja študentov in študentk v Sloveniji.

Vsebina posameznih sklopov projekta (tako imenovani delovni svežnji) in njihovo trajanje:

1. pregled literature, razvoj vprašalnika in priprava načrta anketiranja (6 mesecev),

2. izvedba raziskave Študentska bivanjska anketa (6 mesecev),
3. analiza podatkov, priprava poročila in oblikovanje priporočil glede ureditve bivanja študentov (6 mesecev),
4. diseminacija projektnih rezultatov (18 mesecev),
5. vodenje in koordinacija projekta (18 mesecev).

Pomen projekta in njegovih rezultatov

Projekt bo pomemben z več vidikov:

- pomembno bo prispeval k širši znanstveni skupnosti, predvsem na področju družbenih in prostorskih znanosti, hkrati pa bo pomemben vir novih dognanj za stroko;
- z analizo različnih načinov bivanja študentov (v študentskih domovih, pri zasebnih najemnikih, pri starših) in povezav teh z akademskimi dosežki bo projekt omogočil boljše razumevanje, kako prostorski in ekonomski dejavniki vplivajo na študijsko uspešnost in kakovost izobraževanja;
- raziskava bo pomembno prispevala k metodološkemu napredku, saj bo vključila inovativne raziskovalne pristope, ki bodo omogočili natančnejšo analizo vpliva študentskega bivanja na uspešnost študija;
- z uporabo naprednih statističnih metod bo projekt omogočil prepoznavanje skritih vzorcev, ki vplivajo na študijsko uspešnost študentov različnih socioekonomskih skupin;
- razviti bodo kazalniki, ki bodo omogočili analizo študentskih bivalnih razmer v prihodnje;
- vključevanje različnih vrst anketnih vprašalnikov, ki bodo omogočili natančnejše zbiranje podatkov o študentskem bivanju in uspešnosti študija;
- z analizo zbranih podatkov bo

projekt omogočil razvoj priporočil in predlogov za ureditev bivanja študentov;

- z vključitvijo različnih deležnikov, kot so ministrstva, študentske organizacije, univerze in najemniki stanovanj, bo projekt omogočil razvoj konkretnih ukrepov, ki bodo reševali posebne potrebe študentske populacije;
- spodbujeni bodo interdisciplinarno sodelovanje med različnimi raziskovalnimi področji, izmenjava znanja in ustvarjanje novih raziskovalnih povezav med področji, ki se običajno ne povezujejo med seboj;
- pridobljene bodo pomembne informacije o povpraševanju po različnih vrstah namestitvev za študente ter o tem, kako to povpraševanje vpliva na širši stanovanjski trg in s tem na gospodarske tokove;
- prepoznane bodo potrebe po posebnih vrstah bivalnih enot, na podlagi česar se bodo lahko oblikovali ukrepi, ki bodo spodbujali gradnjo ali prenovo stanovanjskih objektov, usmerjenih v potrebe študentov, s čimer se bo izboljšalo ravnoesje med ponudbo in povpraševanjem na stanovanjskem trgu;
- projekt bo vplival na gradbeni sektor, saj bo na podlagi ugotovitev mogoče predvideti potrebo po novih gradbenih projektih, obnovi obstoječih stanovanjskih enot in gradnji novih kompleksov, ki bodo ustrezali posebnim zahtevam študentov;
- projekt bo pomagal pri oblikovanju novih strategij za podporo investicijam v nepremičninski sektor, kjer bodo lahko razvijalci in vlagatelji bolje razumeli potrebe trga, kar bo prispevalo k večji stabilnosti na stanovanjskem trgu;
- z izboljšano dostopnostjo in kakovostjo bivanja se bo povečala učinkovitost študijskih procesov, ki bo pripomogla k hitrejšemu

zaključevanju študija, kar bo povečalo število visokokvalificiranih diplomantov na trgu dela in vplivalo na gospodarsko rast; prav tako se bo povečalo povpraševanje po storitvah, ki podpirajo vsakodnevno življenje študentov, kar bo spodbudilo gospodarski razvoj v visokošolskih središčih;

- oblikovana bodo priporočila za izboljšanje politik v zvezi s študentskim bivanjem, kar bo pozitivno vplivalo na javne finance;
- ugotovljene bodo ključne povezave med bivanjem, študijem in širšimi družbenimi vplivi;
- projekt bo prispeval k natančnejšemu razumevanju, kako različni načini bivanja vplivajo na uspešnost študija, vključno z možnostjo, da se prepozna, katera skupina študentov – glede na njihove socioekonomske značilnosti – potrebuje posebne ukrepe za zagotavljanje bolj dostopnega in ustreznega bivalnega okolja;
- proučilo se bo, kako neenakosti na področju dostopa do ustreznih bivalnih razmer vplivajo na izide študija, kar bo omogočilo boljše ciljne politike, ki bodo študentom omogočile enake možnosti za izobraževanje, kar je nujno za dolgoročni družbeni razvoj in zmanjšanje družbenih neenakosti;
- projekt bo prispeval k boljšemu načrtovanju prihodnjih stanovanjskih potreb in mobilnosti v visokošolskih središčih;
- projekt bo prispeval k boljšemu razumevanju, kako bivalni pogoji vplivajo na vključevanje študentov v družbeno življenje in njihove interakcije z lokalnim prebivalstvom;
- ugotovljeno bo, kako so bivalni pogoji povezani z mobilnostjo študentov v izobraževalnem sistemu, kar bo pripomoglo k oblikovanju ukrepov, ki bodo spodbujali enake možnosti za vse, še posebej za tiste iz socialno šibkejših okolij.

Partnerji pri projektu in člani projektne skupine

Pri projektu sodelujeta slovenski raziskovalni organizaciji, in sicer Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani, ki je vodilni partner projekta, in Urbanistični inštitut Republike Slovenije.

Pri projektu sodelujejo ti sodelavci Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani:

- doc. dr. Otto Gerdina, raziskovalec (vodja projekta),
- prof. dr. Mitja Hafner Fink, visokošolski učitelj,
- asist. dr. Ana Jagodic, raziskovalka,
- prof. dr. Matjaž Uršič, visokošolski učitelj.

Pri projektu sodelujejo ti sodelavci Urbanističnega inštituta Republike Slovenije:

- prof. dr. Boštjan Kerbler, znanstveni svetnik,
- Ajda Šeme, mlada raziskovalka,
- Robi Koščak, raziskovalec,
- Tjaša Kolar, raziskovalka.

Doc. dr. Otto Gerdina, raziskovalec
Univerza v Ljubljani, Fakultete za družbene vede, Ljubljana
E-pošta: otto.gerdina@fdv.uni-lj.si

